EURÓPAI KÖZPONTI BANK

EURORENDSZER

AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANK VÉLEMÉNYE

(2013. december 9.)

a Magyar Nemzeti Bank felügyeleti feladatait támogató adatszolgáltatási kötelezettségekről

(CON/2013/88)

Bevezetés és jogalap

2013. november 11-én az Európai Központi Bank („EKB”) felkérést kapott a Magyar Nemzeti Banktól („MNB”) vélemény alkotására négy, az MNB részére történő statisztikai adatszolgáltatási követelményekre vonatkozó rendelettervezetről (a továbbiakban: rendelettervezetek).

Az EKB véleményalkotásra szolgáló hatásköre az Európai Unió működéséről szóló szerződés 127. cikkének (4) bekezdésén és 282. cikkének (5) bekezdésén, valamint a nemzeti hatóságoknak az Európai Központi Bankkal a jogszabálytervezetekről folytatott konzultációjáról szóló, 1998. június 29-i 98/415/EK tanácsi határozat[1], 2. cikke (1) bekezdésének negyedik francia bekezdésein alapul, mivel a rendelettervezetek rendelkezései a monetáris, pénzügyi, banki, fizetési rendszerrel és fizetési mérleggel kapcsolatos statisztikák gyűjtésével, összeállításával és továbbításával kapcsolatosak. Az Európai Központi Bank eljárási szabályzatának 17.5. cikke első mondatával összhangban a Kormányzótanács fogadta el ezt a véleményt.

1. A rendelettervezetek célja

1.1. A Magyar Nemzeti Bankról szóló törvény[2] rendelkezései alapján a magyar Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete („PSZÁF”) megszűnt, és annak feladat- és felelősségi köre 2013. október 1-én az MNB részére került átadásra. Ettől az időponttól kezdve az MNB vált nem csupán a makroprudenciális politika, de a teljes pénzügyi piac mikroprudenciális felügyeletért is felelős jogalannyá. Ennek eredményeképpen az MNB elnöke megbízásra került az MNB új felügyeleti feladataihoz kapcsolódó témakörökre vonatkozó másodlagos jogszabályok elfogadásával.

1.2. A rendelettervezetek az egyes, az alábbi piacokon működő felügyelt szervezetek adatszolgáltatási kötelezettségeit szabályozzák: a) pénzpiac (pl.: hitelintézetek, pénzügyi vállalkozások, pénzforgalmi intézmények); b) tőkepiac (pl.:befektetési vállalkozások, befektetési alapok, befektetési szolgáltatók); és c) biztosítási piac (pl.: biztosítótársaságok, biztosító nagy- és kisegyesületek, független biztosításközvetítők, valamint a Magyar Biztosítók Szövetsége). Ezen felül az egyik rendelettervezet a nyugdíjpénztárak és foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézmények adatszolgáltatási kötelezettségeiről rendelkezik.

1 HL L 189., 1998.7.3., 42. o.

2 A Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX törvény.

1.3. A konzultációs kérelemhez csatolt indoklásban jelzettek szerint a felügyelt intézmények ezen adatszolgáltatási kötelezettségeiknek elrendelése az alábbi fő célok elérését szolgálja: a) az ezen jogalanyokra vonatkozó prudenciális és a fogyasztóvédelmi szabályoknak történő megfelelés ellenőrzése; b) az intézményi-szintű monitoring és kockázatértékelés biztosítása; c) a makroprudenciális analízishez szükséges adatok biztosítása; és d) a statisztikai elemzések és kiadványok elkészítése.

1.4. A rendelettervezetek célja továbbá az Európai Parlament és a Tanács 2013/36/EU irányelve[3] (a továbbiakban: CRD IV irányelv) rendelkezéseinek a magyar jogba történő átültetése, valamint az Európai Parlament és a Tanács 575/2013/EU rendelete[4] miatt a magyar jogban szükséges változások és pontosítások átvezetése.

2. Az EKB-val folytatott konzultáció megfelelő időpontja

Az MNB az EKB véleményének sürgős elfogadását kérte, tekintettel arra, hogy a rendelettervezeteknek 2014. január 1-én hatályba kell lépniük.

A közelmúltban elfogadott véleményekben[5] az EKB felhívta a magyar jogalkotó figyelmét arra, hogy a felügyelt jogalanyokra vonatkozó, a PSZÁF elnöke által elfogadott valamennyi jogszabálynak a PSZÁF megszüntetésével, és a feladatainak az MNB-re történő átruházásával egy időben történő általános hatályon kívül helyezéséből eredő joghézag a felügyelt jogalanyok számára jogbizonytalanságot idézne elő és hátrányosan befolyásolná az MNB-nek a felügyelt jogalanyokra vonatkozó szabályok elfogadásával kapcsolatos jogosultságát is. A jogbiztonságra tekintettel az EKB azt is megfontolta, hogy hacsak a PSZÁF elnöke által elfogadott rendeletek – inkább gyakorlati, mint intézményi okoknál fogva – nem váltak meghaladottá, a PSZÁF elnöke által korábban elfogadott jogszabályoknak továbbra is hatályban kellene maradniuk a felügyeleti feladatoknak a PSZÁF-tól az MNB részére történő átadásukat követően is, addig, amíg az MNB készen nem áll a kérdéses szakterületeket szabályozó új rendeleteket elfogadni. Mindazonáltal a Magyar jogalkotó nem vezetett be ilyen tartalmú rendelkezést a Magyar Nemzeti Bankról szóló törvénybe. A fentiekre tekintettel az EKB ismételten hivatkozik arra, hogy a 98/415/EK határozat 4. cikkében foglaltaknak megfelelően a konzultációnak a jogalkotási folyamat egy olyan pontján kell történnie, amely elegendő időt biztosít az EKB számára arra, hogy megvizsgálja a jogszabálytervezetet és elfogadja a véleményét. A 98/415/EK határozat 3. cikk (4) bekezdésének szóhasználatból következik, hogy a tagállamok kötelesek felfüggeszteni a jogszabálytervezet elfogadási eljárását az EKB véleményének előterjesztéséig annak érdekében, hogy lehetővé tegyék az érintett

3 Az Európai Parlament és a Tanács 2013. június 26-i 2013/36/EU irányelve a hitelintézetek tevékenységéhez való hozzáférésről és a hitelintézetek és befektetési vállalkozások prudenciális felügyeletéről, a 2002/87/EK irányelv módosításáról, a 2006/48/EK és a 2006/49/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 176., 2013.6.27., 338. oldal.)

4 Az Európai Parlament és a Tanács 2013. június 26-i 575/2013/EU rendelete a hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra vonatkozó prudenciális követelményekről és a 648/2012/EU rendelet módosításáról (HL L 176., 2013.6.27., 1. o.)

5 Lásd a CON/2013/56 és a CON/2013/71 véleményeket. Az EKB valamennyi véleménye közzétételre kerül az EKB honlapján: www.ecb.europa.eu.

nemzeti hatóságok számára az EKB véleményének a jogszabály elfogadását megelőzően történő figyelembevételét.

Ebben a tekintetben az EKB ismételten nyomatékot ad azon álláspontjának, amely szerint a nemzeti hatóságok különleges sürgősség, illetve a jogalkotási folyamat előrehaladott állapota esetén sem mentesülnek az EKB-val a jogalkotási folyamat egy olyan pontján történő konzultáció alól, amely elegendő időt biztosít: a) az EKB számára arra, hogy megvizsgálja a jogszabálytervezetet és valamennyi megkívánt nyelvi változatban elfogadja a véleményét; valamint b) a nemzeti hatóságok számára arra, hogy a 98/415/EK határozatban foglaltaknak megfelelően figyelembe vegyék az EKB álláspontját. Az EKB erre tekintettel méltányolná, ha az MNB a jövőben a 98/415/EK határozatban foglaltaknak megfelelően tenne eleget az EKB-val történő konzultációra vonatkozó kötelezettségének.

3. Általános észrevételek

3.1. Az EKB üdvözli, hogy a rendelettervezetekben hivatkozás történik a hitelintézetek és biztosítótársaságok tevékenységének prudenciális ellenőrzésével kapcsolatos, a felügyelt jogalanyok adatszolgáltatási kötelezettségét meghatározó uniós jogszabályokra. Az EKB ugyanakkor megjegyzi, hogy az uniós jogszabályok rendelkezései a felügyelt jogalanyok adatszolgáltatási kötelezettségeit a tőkepiaci[6] és a biztosítási[7] területen is szabályozzák, valamint hogy a rendelettervezetek ezen jogszabályokkal történő összhangba hozatalára sor került. A közeljövőben várható uniós jogalkotási javaslatokkal[8] történő további összhangba hozatalra lesz szükség.

3.2. A CRD IV irányelv 58. cikke előírja, hogy a tagállamoknak megfelelő intézkedéseket kell tenniük annak biztosítása érdekében, hogy a hatáskörrel rendelkező hatóság ne legyen korlátozva a monetáris, betétvédelmi, rendszerszintű és fizetési szempontokat érintő információknak - többek között - az Európai Központi Bankok Rendszerének (KBER) tagjai számára a feladataik ellátása érdekében történő továbbításában. A Magyar jogalkotónak ennél fogva biztosítania kell azt, hogy a vonatkozó magyar titoktartási szabályok összhangba hozatalra kerüljenek a CRD IV irányelvvel.

3.3. A rendelettervezetek által a felügyelt jogalanyok számra előírt adatszolgáltatási követelmények statisztikai vonatkozásai tekintetében az EKB a Magyar Nemzeti Bankról szóló törvényjavaslatról történő konzultáció[9] során megjegyezte, hogy a Magyar Nemzeti Bankról szóló törvény nem sorolja fel az EKB-t és a KBER-t azon szervezetek között, amelyekkel az MNB együttműködik.

---

6 Lásd például az Európai Parlament és a Tanács 2004. április 21-i 2004/39/EK irányelvét a pénzügyi eszközök piacairól, a 85/611/EGK és a 93/6/EGK tanácsi irányelv, és a 2000/12/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 93/22/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 145., 2004.4.30., 1. o.);valamint az Európai Parlament és a Tanács 2012. július 4-i 648/2012/EU rendeletét a tőzsdén kívüli származtatott ügyletekről, a központi szerződő felekről és a kereskedési adattárakról, 9. cikk (HL L 201, 2012.7.27., 1.o.)

7 Lásd az Európai Parlament és a Tanács 2009. november 25-i 2009/138/EK irányelvét biztosítási és viszontbiztosítási üzleti tevékenység megkezdéséről és gyakorlásáról (Szolvencia II), 35. cikk (HL L 335., 2009.12.17., 1. o.).

8 Lásd például az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a pénzügyi eszközök piacairól szóló rendeletre, valamint a tőzsdén kívüli származtatott ügyletekről, a központi szerződő felekről és a kereskedési adattárakról szóló európai parlamenti és tanácsi rendelet módosítására (EMIR) irányuló [COM(2011) 652 final] javaslata IV címét.

9 Lásd a CON/2013/56 vélemény 3.1.9. bekezdését.

Jóllehet, a Magyar Nemzeti Bankról szóló törvény 4. cikk (6) bekezdésének rendelkezései lehetővé teszik az MNB-nek az EKB felé történő statisztikai adatszolgáltatásra vonatkozó kötelezettsége teljesítését, az MNB-nek az EKB-val a statisztika terén való együttműködésre vonatkozó jogi kötelezettségét tiszteletben kell tartani. Ezen együttműködésről a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank Alapokmányának (a továbbiakban: a KBER Alapokmánya) 46.2. cikkének (1) bekezdése rendelkezik.

Habár a KBER Alapokmányának 34.1. cikke alapján a statisztika körében elfogadott rendeletek nem keletkeztetnek jogokat vagy kötelezettségeket azon tagállamok tekintetében, amelyek még nem vezették be az eurót, a KBER Alapokmányának a statisztikai információk gyűjtésére vonatkozó 5. cikke minden egyes tagállamra attól függetlenül irányadó, hogy azok bevezették-e az eurót. Továbbmenve, az Alapokmány 5.4. cikkét végrehajtó, az Európai Központi Bank által végzett statisztikai adatgyűjtésről szóló, 1998. november 23-i 2533/1998/EK tanácsi rendelet[10] 4. cikke előírja a tagállamok számára, hogy „…maguk szervezzék meg a statisztikai adatszolgáltatást, és … teljes körűen működjenek együtt a KBER-el az Alapokmány 5. cikkéből fakadó kötelezettségek teljesítésének biztosítása érdekében”. Ennek megfelelően azon tagállamok, amelyek fizetőeszköze nem az euro, kötelesek nemzeti szinten kialakítani és végrehajtani minden olyan intézkedést, amelyet megfelelőnek találnak az EKB statisztikai adatszolgáltatási követelményeinek kielégítése érdekében szükséges statisztikai adatgyűjtésre, valamint a statisztika körében az időszerű felkészülésre, amelyre az olyan tagállammá válás, amely pénzneme az euro, érdekében szükség van. Az EKB elvárja, hogy az általa gyűjtött adatok vonatkozásában az MNB működjön együtt a KBER-el és az EKB-val a statisztika területén a vonatkozó uniós jogszabályokban meghatározottak szerint.

Ezt a véleményt közzéteszik az EKB honlapján.

Kelt Frankfurt am Mainban, 2013. december 9-én.

[aláírás]

Az EKB elnöke

Mario DRAGHI

10 A Tanács 1998. november 23-i 2533/98/EK rendelete az Európai Központi Bank által végzett statisztikai adatgyűjtésről (HL L 318., 1998.11.27., 8. o.)